

KOMÁROM ÉS VIDÉKE

FÜGGETLEN HIRLAP

Hétköznap 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

Vasárnap 10 fillér.

Megjelenik: hétfő kivételével, mindennap a kora reg. órákban.

Előfizetési ár:	
Helyben:	Vidéken:
Egész évre . . . 8 korona	Egész évre . . . 16 K
Fél évre . . . 4 "	Fél évre . . . 8 "
Negyed évre . . . 2 "	Negyed évre . . . 4 "
Hetenként . . . 16 fill.	

HIRDETÉSEKET

jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 50 fillér. — Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közlemények jutányos díjazás mellett közöltnék.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

„Pannonia“ könyvkereskedés

Baross-utca 6. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

IV évfolyam.

1907. márczius hó 10.

II. szám.

Márczius.

A tavaszi fuvalattal: — a szabadság szellője lengi be a világot. Te örökké emlékezetes márczius: felejtethetetlen hónapja Magyarországnak! Amikor az üde virág, rügy fakadt: — akkor csirázott ki, 1848-ban a magyar szabadság! Tele volt a tavaszi levegő is ózondos illattal: — s a lelkekben megszületett a szabadság eszméje. Márczius idusa felrázta tespedéséből a magyar nemzetet s tetteiben felrázta az egész világot. Örömmel, amorban uszott a nemzet, szabadságának első levegőjét szívta. A szolgaságban sinylődő nép öntudatra ébredt: — s letépte a rabbilincsét. És ment a hódító nemzet mindig előre, diadalt diadalra aratva, miglen ott a végén kiesett kezéből a zászló és az egész szabadság szappanbuborékká vált, — hogy felváltsa a legteljesebb, a legundokabb szolgaság.

De azért 1848-at nem lehetett kitörölni Magyarország történetéből; alkotásai örök életűek. A nemzet méltóan

viselte szolgaságát és várta a szabadság hajnalának pirkadását. És ez a hajnal derengett: — ott messzi a lát-határ alján, mindjobban reánk vetve a szabadság éltető sugarait. Tart ez a derengés meg ma is; amit 1848-ban egy nap alatt, márczius idusán el tudtunk érni, hosszú évtizedek csendes küzdelme sem tudta meghozni.

1867-óta folyton szabadságban élve, folytatunk szakadatlan harcot a szabadságért. Ma csaknem harmincz esztendő harcz után, sem merjük magunknak bevallani, hogy megtudtuk valósítani 1843 három szent eszméjét: a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget. Ezen szent eszmék megvalósulása együtt jár. A mint az egyik testet ölt, önként megvalósul a többi is.

Szabadság! Akkor leszünk szabadok, amikor kiépül a teljesen független, nemzeti Magyarország. Amíg bennünket bármi kapcsolat egy külföldihez fűz, addig vasullasok vagyunk. Amíg Magyarországnak úgy nemzeti mint politikai avagy gazdasági érdeke

Ausztriának van alávetve, addig mi csak szolgaságról beszélhetünk és nem szabadságról. Meg kell teremtenünk az önnálló Magyarországot. Az érdekeket akként kell az állami életben összeegyeztetni, hogy azoknak végső célja mindenkor a szabad Magyarország legyen.

Egyenlőség! Ezzel sem igen dicsekedhetik szegény hazánk. Ha valahol úgy talán kizárólag a független bíróságnál dicsekedhetünk a honpolgárok egyenlőségével. De sem a társadalom sem a politikai életünk ma úgy átalakítva nincs, hogy egyenlőségről szólhatnánk. Születési előjog még a törvényhozásban, az ország kormányzásban is érvényesül. Munkástársaink ma is nélkülözik az alkotmányos jogukat. A társadalom pedig egész mívoltában hódol a tőkének és a rangelőkelőségnek. A teherviselés megosztása a legkiáltóbban ellenkezik a honpolgárok egyenlőségével, de sőt még a birászkodási perrenndtartásunk is ösmer külömbiséget polgár és polgár között.

„KOMÁROM ÉS VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

Egy kis palota multjából.

Írta: Zsoldos László.

— A „KOMÁROM ÉS VIDÉKE“ eredeti tárczája. —

Ahogy járok-kelek az utcán előrekonyított fővel és mogorván, mikéntha nem is fiatalember volnék, hanem öreg, akinek vállát egy fogyófélben levő élet terhe hajlítja előre a nyaka tövébe: Istenem, oly különös gondolataim vannak néha! Ön türelmes olvasóm, — akinek tiszta élete forgását ön napról-napra pontosan megújuló kötelességei és örömei olyanná tehetik, mint az óramű — talán el sem hinné, ha mondanám, hogy a magamfajta álmodozó alkalomadtán milyen, de milyen furesákat gondol! Teszem azt, a minap fejembe vettem, hogy a föld még sem mozog és nem is gömbölyű, hanem lapos, aminőnek a régiek hitték, az ég pedig az a kék, vagy felhős, amit látunk, a földje és úgy van rajta, mint a háztető. A padláson lakik a gazda, akit, mivel sohasem jön le, sohasem láthatunk. Ő szedi be tőlünk, lakóktól a házbért, amelyet azonban korántsem pénzben, hanem a becses életünkkel kell lefizetnünk, mindig utólag. A gazda az egész

életet hitelezi, de többnyire roppant nagy kamatra, mert amikor visszaveszi tőlünk, már testben lélekben, vágyakban meggyarapodunk, holott amikor fölvevük a kölcsönt, csak igen kicsi testet és eszecsikét kaptunk.

A gazda tehát nem igen dolgozik vesztésére, noha időközben ő is kárpótól bennünket különféle gyönyörűségekkel és a föld szépségeinek megismertetésével, ezt azonban úgy csinálja, hogy a végén annál nagyobb fájdalmat okozzon nekünk a válás e gyönyörűségekétől. És furcsa, az emberek, mint eső után a béka, azért mégis egyre bujnak elő a föld alól, ahova viszont a kiköltöző lakók, hurezolkodnak. A gazda pedig nappal a Nappal, éjszaka pedig a Holddal meg a csillagokkal folytonosan le-le világít a földre, hogy lássa, nem történik-e idelent valami rendtelenség? Uglátszik jó szeme van, mert gyakran megkönnyezi az emberek gyarlóságát, amint az eső is mutatja.

Valamint a tűzhelyben begyújtáskor a megfogamzott szikra egyik apró fácskáról a másikra ugrándozik pattogva előre, az én nevetséges gondolataim is ezen módon éppen odaáig jutottak, amikor öt lépésnyire előttem nagyot csöngetett rám egy szembe robogó villamos és én álmodozásaimat a

koesiuton hagyva, igen reálisan ugrottam félre a vágányok közül a gyalogjáróra. — Amiből is rögtön kibogoztam a tanulságot, hogy aki álmodozik, az ne menjen a sinékre.

Tehát ilyen különös ember vagyok én, türelmes olvasó, s e miatt ne is vegye rossznéven, ha az alább következő titokzatos történettel untatom.

Ott a hol most az Andrássy-ut hosszú sugarban kiszökel a váci-körútból, egyik telken (a világ minden kincséért el nem árulnám, melyiken) állt hajdanában — harmincz év előtt — egy elhagyatott, fehér házikó.

Nem nagy, bár nem is igen kicsiny, s ahogy egyszerű formái előbukkantak az előtte hajladozó fák zizegő lombjai körül, s félig leeresztett zöld zsaluival s a fehér falból szinte kirikító kicsi piros kapujával mosolyogva, zsaluival pedig hunyoritana feléje. Akár egy üde, fiatal lány, akiben meg van már valami ártatlan hiúság.

A fehér házikóban egy tőpörödött özvegy asszonyka lakott unokájával, egy szőke leánnyal, aki még csak tizenhat éves volt, s piros ajkával épp úgy mosolygott, nefelejcskék szemével pedig épp oly hamiskásan hunyorított ha nézett, akár a házikó, mely

Testvériség! E jelszóval a magyar csak fölfelé kérkedik. Amint rangján alulról van szó, ott a legnagyobb arisztokrata a magyar nemzet. Nem vagyunk testvérei egymásnak, de sőt ellenségei vagyunk önmagunknak. A testvériséget szülő demokráciát csak szónokoljuk, de tetteket azt a legnagyobb mértékben lábbal tiporjuk. — A hatalom uszályhordozása ma még általános jellege a magyarnak. A munka megkülönböztetett értékelése pedig minden téren érvényesül.

Három szent eszméért folyik a harc szakadatlan amit ezekből megvalósítottunk, azok morzsák, mik alig is jöhetnek számba. De nem tekintethetjük vívmányoknak azokat az alkotásokat, amelyeket ezek jegyében megvalósítottunk. Mert azok oly kis mértékben érvényesülnek, hogy hatásuk teljesen elvész. De nem lehet csodálni a küzdelem meddőségét. — Magyarországon 1867 óta tisztán a függetlenségi és 48-as párt állt az 1848-as eszméin. És ez a párt, amely harmincz év óta, mint töredéke az országgyűlésnek folytonos harcot folytatott a márcziusi eszmékért méltán megérdemelte küzdelméért a magyar nemzet háláját.

A 67-es alapon álló pártok már politikai hittvallásukból kifolyólag sem küzdhettek a szabad Magyarorszáért. És mivel feladták a szabadságot, csak üres jelszó maradt az egyenlőség és testvériségért tett minden kijelentésük; a függetlenségi és 48-as párt pedig keletkezésének első percétől fogva küzdött megalkuvást nem ismerőleg a magyar nemzet három szent Igéiért.

Az idei márczius a hatalmon találja ezt a pártot, Az eddigi tetteiben mindenütt ott látjuk ezen eszmék jellegét. A nagy politikában minden törekvésük a szabad Magyarország kidomborítására irányul, közgazdasági terén

pedig, ahol szocialis munkássága talál magának alkotásra teret, — hódít feltartóztatlan erővel: — az egyenlőség és testvériség eszméje.

Egy kilépés története.

Dr. Mike Lajos kilépett a függetlenségi körből. — Levelet irt a kör alelnökönek. — Elküldötte a polgármesternek is. — A bankett epilógusa.

A függetlenségi párt vezetőségében teljes szakadás állott be. Dr. Mike Lajos, a körnek volt lelkes vezetője, márczius 5-én kilépett a körből. Kilépését a kör alelnökökhez, Korón Józsefhez intézett levélben indokolta meg, melyet alább teljes terjedelmében talál az olvasó.

A függetlenségi kör, mely ugyan nem öleli fel a függetlenségi párt összes híveit, sőt elég érthetetlenül eddig nem tett semmit arra, hogy a kör részére megnyerje a 48-as eszmék minden katonáját, nem foglalja el azt a helyet, melyre a politikai viszonyok változásával, a párt eszméinek diadalával jogot formálhatna.

Semmi pozitív eredményt nem ért el az elmúlt egy esztendő alatt, — mert a párt még ezideig mindig teljesen szervezetlen. — Sajnálatos esemény dr. Mike Lajos kilépése. A párt ellenségei számára valóságos csemege. Öszintén és egyenesen megmondjuk, hogy elhamarkodott tett volt. Azok az okok, melyek dr. Mikét erre a kilépésre készítették, eléggé megindokolták ténnek, ha magasabb szempontok nem követelték volna a bővebb megfontolást.

A párt első életére vet ugyanis homályt az a kilépést kísérő level s azt tanúsítja, hogy a komáromi függetlenségi párt még maig is teljesen iskolázatlan, vezetése rossz utra tereli őt.

Sulyos bírálatot mond a levél s ezzel a sulyos bírálat dr. Mike, bármilyen tisztelettel viseltünk is a becsületére és lovasias felfogására kényes férfiú iránt, a jelen viszonyok között, mikor ismét az a terrorisztikus, minden más felfogást a legképtelenebb piszkítással és rágalmazással illető hang válik urrá a párton, nem használt a párt további fejlődésének. A párt iránt elhidegíti, elidegeníti azokat is, a kikre pedig végtelenül égető szükség lenne.

Hibázot a párt, de nagyot hibázott dr. Mike Lajos is.

Tollunkat nem vezeti a szenzáció hajhászás. — A politikai okosságot mindennél előbbre tesszük. Azonban, a ki komolyan akarja, hogy a párt azzá váljék, a mivé lennie kell, az egész polgárság erejének egyöntetű megnyilatkozásává, az nem zárkozhatik el a kemény csapásoknak hatása elől, melyeket dr. Mike levelével a pártra mér.

Egy ember nem alkot pártot s a párt körében azt a felfogást is hallottuk, hogy dr. Mike viselkedését már regóta gyanus szemmel nézték, mert nem minden cselekedete felelt meg az eszményi függetlenségi ideálnak. Klerikális és néppárti veleitások felülkerekedéséről beszéltek a párton s azt mondták, hogy dr. Mike szívesen kaczerkodott a 67-es alapon álló néppárttal, sőt maga körül csoportosította az enemű törekvés híveit s így örömmel látják kilépését.

Rémlátásnak, a politikai gyakorlatlanságnak rovására kell írunk és ép ugy pusztá és alaptalan gyanúsításnak kell minősítenünk ezt a merész gyanúsítást is, mint a pártterror megszemélyesítőinek azt a képtelen és hatásvadászatra szánt üres kiabálását, melylyel minden önálló felfogásu, és az igazat megmondó embert kísérnek és meggondolatlanul ráfogják, hogy — *darabont*.

A radikálizmust ugyanis a pártonban, az eddigiekből más következtetésre nem juthattunk, a hang magasságában keresik. Olyan nyilatkozatok kerülnek ki az ülésekről, a melyek azt mutatják, hogy a párt nem alkotni, hanem — gázolni akar. Az életet, a levegő szívást akarja monopolizálni s a saját és népszabadság eszméinek harcossai, ha tehetségükben állana, valóságos Dantonokká válnának.

Félt, hogy ezzel maguknak nem használnak, a pártnak pedig ártanak.

Mint az ókori kaszás szekereket, úgy indítják utnak a nagyhangú nyilatkozatokat, hogy azok mindenkit, akiket utjokban találunk, eltiporjanak. Ez nagyon kényelmes módja az uralkodásnak, a melynek azonban előnyét és édeségeit is csak alapos munkával lehet élvezni.

A szervezetségben rejlik az erő. Már pedig, mióta a párt uralmon van, valahányszor csak alkalom kínálkozott, mindannyiszor széthuzást, személyes intrikákat volt szerencsénk láthatni.

Tudjuk nagyon jól, hogy egy év rövid idő arra, hogy egy politikai párt, mely ed-

gondolom, szintén nem volt öregebb, mint ő.

A zöld zsalus ház egyetlen földi kincse volt az öreg asszonykának, aki gonddal ügyelt rá, hogy két szobácskáját, filigrán tornáczát, picziny kertjét, amelyben muskátli, meg verbéna virult, rendben tisztán tartsa, fehér vakolatát pedig semmi szenny ne érje. Még a piros kapu kilincse is úgy ragyogott a kőportól, mint az asszony.

Általában az egész kis épület olyan volt, mintha most vették volna ki a skatulyából, s a ki arra járt, bizony örömmel pihentette rajta egy pillanatra a szemét.

Ámde történt, hogy az öreg asszonykától megvonták a kegydíjat, a miből eddig éldegélt s ugyanakkor egy szép ruhájú idősebb ur jött hozzá és jó pénzért kibérelte a házikót, hogy a hét bizonyos napjait ott töltsse.

Szükség törvényt bont — gondolta az anyóka és kénytelen, költelen oda adta a fehér házacskaát az idősebb urnak, aki jó pénzt fizetett érte, úgy hogy a nagymama ebből most már gondtalanul megélhetett.

Ez az ur aztán igen kellemes órákat élt át a kibérelt házban s láthatólag elégedett volt vele. Nemsokára azonban egyszer csak megütötte a guta s az anyóka úgy okoskodott, ha már egyszer bérbé adta a kedves házikóját, mért ne adná bérbé másodszor is.

Szerencsére jött egy fiatal báró, akinek sok fölösleges vagyona lehetett, mert nem is bérbé, hanem örök áron vásárolta meg az anyókatól az épületet, miután pedig megvásárolta, átépítette s oszlopokat állított piros kapuja elé, egyszerű fehér falait kockás rózsaszínűre festette, kertjéből kidobatta az igénytelen muskátli meg verbénát, s büszke

rózsát, szegfűt ültetett el benne, szobáit pedig teli rakatta nehéz szőnyeggel, hogy a lépés ne okozzon zajt benne, ha járnak.

A csinos épület most már mindenkinek feltűnt akit arra felé vitt az útja, s a már azelőtt is arra járt emberek közül nem egy állt meg, és kérdezte csodálkozva a kertész (most már ez is volt), aki éppen kint állt az oszlopos kapuban:

— Ugyan kedves barátom, ez-e az a kis fehér házikó, amelyik még tavaly is itt állt?

— Ez tekintetes ur, — felelte a kertész, szíppantván egyet a makrapapából,

— Hogy megváltozott, — hogy megváltozott! — esővalta fejét az idegen. — És ugyan barátom, kié most ez az épület?

— Modisics báró ő méltóságáé, — volt az önértetes válasz.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES® ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

dig mindig ellenzékben volt, az uralommal, európai értelemben, élni is tudjon.

Azonban az újabb jelenségek azt a látszatot keltik, hogy az eddigi állapotok tetszenek és azok megváltoztatására nem történik semmi.

A párt népszerűségét, eszméi hódító erejének megbénítását féltjük. Ehhez joga van mindeknek, a ki a párt miatánkját: a demokratikus Magyarország megszületésének forró fohászatát mondja el mindennap.

A politika olyan mint a szerencse: szekerén okosan kell ülni.

Azért nem akarjuk másnak, mint személyes ellentétet ügyetlenül előtérbe állításának tekinteni a legjobb affért.

Szomorú jelenség, melynek egy üdvös tanulságát már is le kell vonnunk: itt a tizenkettedik órája a szervezkedés szükségességének. Az eddigi módszer eredményre nem vezetett, mert pusztán kópiaja volt a bukott uralom hatalmaskodási receptjének, annak a lelket és velőt sorvasztó politikának, mely a párturalom hatalmának kedvéért csirájában fojtott meg minden ellenkező véleményt. — Csak hogy míg a bukott rendszer, a hosszú uralkodás alatt elsajátította a diplomácia minden csalafintságát és pókhálójával is fojtogató embereket, addig a komáromi függetlenségi párt bunkós bottal akar uralkodni.

Mi lett az eredmény? Az első csapást önmaga mérte önmagára.

Othagyta a pártot a vezére. Ott hagyta és a következő levélben adta tudtára:

*Komárom, 1907. márczius 5.
Tekintetes Alelnök Úr!*

Azt hiszem, ismeretes alelnök úr előtt is azon törekvésem, hogy a függetlenségi körnek mai kedvező helyzetét kiaknázva, az mind több és több barátai, tagjai tegyen szert.

A megerősödés, tekintélyben emelkedés azonban csak akkép lehetséges, ha a kör úgy a politikai, mint különösen társadalmi téren a legnagyobb higgadtságot.

Az idegen tovább ment, mialatt — agyályos egy lélek lehetett — még egyre csóválta a fejét.

— Lám Lám! Most milyen oszlopai vannak!

Modosics báró azonban csupán három esztendőig volt azon a véleményen, hogy az oszlopos ház csakugyan csinos és kedves. Akkor aztán — oly szeszélyes az ember ráunt és feléje sem nézett többé hanem bizonyos szívességek fejében odaajándékozta Wolfmann urnak, aki gazdag bankár volt ugyan, de mégis megöregedett.

Ez az egészét még egyszer akkorára kibővítette, s emeletet építtetett rá, kétszinűre, fehérre és barnára festette át a rózsaszín falakat, a most már elegáns szobákba új és még nehezebb szőnyegeket rakatott, a kertben üvegházat emelt s eddigi fakerítést díszes

érettséget tanúsítja, a társadalmi érintkezésnek az európai műveltség elemi szabályainak pedig magát készséggel aláveti.

Miután ezen törekvésem a körben az elnökválasztás tanúsága szerint visszhangra úgy látom nem talált, a consequentiát levonom és a körből ezennel és feltétlenül kilépek.

Egy pillanotig sem tehetem ki magamat azon gyanúnak, hogy a függetlenségi kör legutóbbi vacsorájára én a város polgármesterét csak azért hívtam meg, hogy a leendő elnök részéről a legdurvább sértésnek lehessen kitéve.

Kötönő tisztelettel vagyok kész hiva.

dr. Mike Lajos.

Miért hagyta ott? Érdekes története van ennek.

Országos hírű konfliktust sikerült a pártnak elsimítania. Ünnepi lakomával akarta ezt a valóban örömdetes eseményt a párt megünnepelni.

Dr. Mike Lajos és Hírny György vállalták magukra a lakoma rendezését, melyet az „Arany Hordó” szállodában tartottak meg. Az volt a megállapodás, hogy a lakomára meghívják Kálmán Rudolf főispánt, a kinek tiszteletére a bankett készült, Domány János polgármestert, Ghiesz Dénes alispánt és a város társadalmának többi vezérégyéniségét is, hogy legalább a fehér asztal mellett egyítsék ezt a minden rétegében széttagolt komáromi közönséget.

A bankettek alkalmával szokásos módhoz folyamodtak a rendezők s névvel ellátott jeggyel jelölték meg a résztvevőknek elhelyezkedését.

Az asztalfőre a főispán jobbára a polgármesternek, baljára az alispánnak jelölték ki a helyét.

A polgármestert dr. Mike Lajos személyesen hívta meg a banketre.

Már ekkor közel volt a függetlenségi kör tisztújító közgyűlésének ideje s forgalomba

került Kun Miklósnak a neve, a kít a dr. Peredi Géza lemondása folytán megüresedett elnöki állásra szemeltek ki, a ki természetesen szintén az asztalfőre került.

Már jóval a vacsora megkezdése előtt gyülekezett a társaság a teremben és csoportokba verődve, örömezzve beszélgettek a helyreállott békéről.

Domány János polgármester nem volt jelen. Elmaradását írásban mentette ki dr. Mike előtt s annak okául betegségét jelentette be, a mely úgy látszik, éppen a kellő időben érkezett meg. Mert ha jelen lett volna, kiszámíthatatlan következményei lettek volna annak a jelenetnek, a mely megtörtént s a mely dr. Mikét arra bírta, hogy a körből kilépjen s a melyet ott a helyszínén mindenki elítélt.

Megérkezett Kun Miklós a leendő elnök. Ódasietett az asztalfőnél beszélgető csoporthoz. Körülhéz az asztalon, észreveszi, hogy helye ki van jelölve, de észre veszi azt is, hogy Domány polgármesternek is ki van jelölve a helye.

Magából kikelve fordul dr. Mike elé s azt mondja:

— En ezzel az emberrel (a polgármester névjegyére mutat) egy asztalhoz nem ülök le. (Emlékezhettek olvasóink, hogy Kun Miklóst a törvényszék a polgármester elleni rágalmaszért elítélte.)

— Akkor tessék távozni a földtekéről, vagy legalább is a városból, felel vissza dr. Mike a legjogosabb indignálódás hangján, a melyet a jelenet tanui szintén tanúsítottak.

Kun Miklós el sem bucsuzva, ott hagyta a társaságot és a bankett színhelyéről eltávozott.

A jelenet kínos visszatetszést szült s mindenki elítélte Kun Miklós tapintatósának semmi esetre nem mondható eljárását.

A bankettől nyilvánosságra került hírek természetesen erről az incidensről hallgattak.

Folytak az előkészületek az elnök választásra, a melyekre dr. Mike már nem gyakorolt befolyást. Nem is volt Komáromban.

Márczius 3-ikán volt a kör közgyűlése. Elnökké mint ismeretes, Kun Miklóst választották meg, a ki országgyűlési képviselő korában az egyház politikai javaslatok heves ellenzője, az Ugron frakció leglelkesebb tagja volt.

Ez a választás eldöntötte a kockkát. Dr. Mike azt az elhatározását, a melynek

A díszes szobák ablakai esténként kiragyogtak s a rácsos kapu előtt fogatok, bérkocsik, automobilon ártak meg, amelyekből elegáns urak — idősök és fiatalok — szállottak ki, s fordultak be a kapu aljón.

Ó pedig — akarom mondani a vendéglátó palotácska — többé már nem zsalus, hanem drága függönyökkel félig eltakart ablakaival ismét szinte hunyorított az érkezők elé, kapuja még a fölötte égő czipra lámpa fényében, mondani lehet, mosolyogva nyílt meg az úri látogatók előtt.

— Ah, kedves gróf, jó estét!

— Hozta isten, kedves barátom! Miért nem volt itt a multkor? Vártuk.

Vagy:

Nem vagyok rossz színben? Képzelve a majdnem kigyúltam!

— Meg a tegnapi eső is nagyon megviselt. Úgy-e meglátszik rajtam?

Góggyárunk

pegyszerek, illatszerek, gazdasági cikkek kötszerek s

sebészeti cikkek nagy raktára.

Riszdorfer Károly „ARANY KERESZT” drogeriájában.

már a banketten is kifejezést adott, tetté váltotta.

Megírta levelét. Elküldötte a párt alnökeinek, Korén Józsefnek, mert a történetek után Kun Miklóshoz nem intézhette. De elküldötte Domány János polgármesternek is, a kivel szemben a kilépés lovagias elégtételül akart szolgálni.

Alkalmunk volt dr. Mike Lajossal ez ügyben beszélni. Értesülésünket az ő előadása mindenben megerősíti.

Ez a szakadás volt a béke bankett epilógusa.

Darabontok hattudala.

A Fejérváry-kormány védőirata.

A király is tud róla.

A darabont-kormány volt igazságügyminisztere, Lányi Bertalan, egy politikai munka kiadását tervezi, amely részletesen fog foglalkozni a Fehérváry-kormány működésével. Lányi Bertalan politikai s közjogi szempontból is meg akarja világítani a Fehérváry-kormány kinevezetésének okát, célját és egész programját.

E hírre vonatkozólag tudósítunk a darabontok köréből a következő érdekes információt kaptuk:

— Tény, hogy Fehérváry Géza báró maga fáradozik abban, hogy kormányának célját és működését újból felszínre hozza és a már elfogulatlanak vélt közvéleményre bizzza annak megítélését: helyes, politikailag indokolt volt-e az ő és miniszterársai kormányvállalata vagy sem? E célból minden tekintetben támogatja Lányi Bertalannak, a darabont igazságügyi miniszternek azt a tervét, hogy a Fehérváry-kormány helyzetéről egy politikai könyv írójék, a mely lehető nyíltsággal fog beszélni a darabont-kormányt megelőző politikai intimitásokról és a Fehérváry-kormány küldetésének szükségét fogja bizonyítani közjogiul. A királynak is be van jelentve ez a politikai terv s ő felsége helyeselte ennek a politikai munkának a megjelölését.

Állítólag a király Lányi Bertalannak aki Bécsben időzvé, megjelent ő felsége előtt a következőket mondta:

— Hallom, hogy megakarja írni kormányának történetét. Egészen helyes. Bizo-

nyítsa be azt is, hogy jóindulattal voltam a súlyos válságban is Magyarország iránt s az alkotmányt én féltettem a legjobban.

A könyv első része a Fejérváry-kormányt megelőző tízéves politikai harcokkal fog foglalkozni, amelyek az akkori kisebbség folytonos obstrukciója folytán fajultak el. A második rész szigorú tárgyilagossággal a Fejérváry-kormány rövid uralmának történetét fogja előadni.

A harmadik fejezet a közjogi rész lesz, amelyben Lányi Bertalan példákra is fog hivatkozni, hogy a kormánya nemcsak alkotmányellenes nem volt, de imparlamentáris se. A negyedik rész vonatkozásban a mai politikai helyzettel általános és öszinte következtetésekkel fog foglalkozni.

TÁVIRATOK.

London, márczius 8.

Asquith kincstári kancellár a Tribune jelentése szerint ez idő szerint az agkori biztosításra vonatkozó törvényjavaslat előmunkálataival foglalkozik. E nagy szociális reform megvalósítása még ez évben tervbe vétetett. Bizonyára a szegény törvénnyel kapcsolatban fogják kerestülvinni. Valószínűleg még ez évben kellő összeg folyósítatik, a melylyel a grófsági és községi hatóságoknak módot fognak nyújtani arra, hogy oly idős szegények részére, akik nem saját hibájukból szegényedtek el, heti segélyösszeget oszthassanak ki.

Pétervár márczius 9.

A szocialista dumaképviselők elhatározták, hogy azonnal az ülésszak megnyitása után amnesztíára vonatkozó törvényjavaslatot fognak benyújtani. Colovin elnök esetleges konfliktusok elkerülése végett arra kérte a szocialistákat, hogy, tekintettel a kadett-pártra, hagyják függőben követelésüket. Zárt pártülésem a szocialisták között izgatott vita támadt és a többség és kisebbség között ugyszólván teljes szakadás állott be. A litvánok kiléptek a pártból. A szocialista forradalmárok is a szocialisták ellen foglaltak állást, a kik végül elhatározták, hogy a javaslat benyújtásától ez idő szerint elállanak úgy, hogy most a дума megalakulása után nem a szocialisták által benyújtani szándékoztak

amnesztíajavaslat kerül a дума elé. Ezzel elérték, hogy a szociáldemokratákat egyelőre inzulálták.

Budapest, márczius 9.

A délvideki képviselők Andrassy belügyminiszternél tisztelegtek: ugymint Steiner, Hódy, Kardos, Várady, Dániel, Pésa, Herrich. Holnap Billéden pángermán népgyűlés lesz. Andrassy utasította az alispánt, hogy mint politikai biztos vegyen részt a gyűlésen és arról neki jelentést tegyen.

Páris, márczius 9.

A villamos munkások sztrájkja miatt a Matin és a Journal ma nem jelentek meg. Ma reggel az összes lapok elkésve jelentek meg és kicsi terjedelemben. A színházak közül csupán Madame Réjane színházban játszottak, mely külön villamos tepleppel rendelkezik. A munkásoknak a munkaadóktól a 8 órai munkanapra való követelését alkotja, s azt is akarják, hogy ugyanazon fizetésük legyen. A munkások tegnap gyűlést tartottak. Rendzavarás nem történt.

Országgyűlés.

— K. és V. telefonjelentése. —

A képviselőház ülése márczius 9-én.

Elnök: Justh Gyula.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése s az elnöki előterjesztések és okmányok bemutatása után.

Haviár Dániel a IV. bíráló bizottság elnöke: Jelenti, hogy a Popovics György mandátumát a IV. bíráló bizottság megsemitette.

Felkiáltások (a szélső balon): Most eljenezzenek.

Elnök: Napirend előtt Maniu képviselő úr kért szót.

Maniu Gyula: A házszabályok szerint a minisztereknek egy hónap alatt kell felelniök az interpellációkra. Vannak azonban olyan interpellációk, melyek már nyolcz hónap óta várják a választ. Különösen nemzetiségi képviselők interpellációi maradnak válasz nélkül, amiben ök pártjuk és saját személyük kissebbitését látják. (Derűtlenség.) Erti, hogy például Apponyi még nem felelt a Bánffy interpellációra. Ez nagyon kényes kérdés. Kérése az, hogy a kormány teljesítse kötelességét s hogy az elnöknek legyen rá gondolja, hogy mindenkivel, tehát velünk szemben is egyenlőképen járjon el.

Ugy képzelem, a látogatók is nyájasan köszöntek ueki s udvarias bökkal feleltek a kérdéseire. Mert egy igazi ur mindig udvarias, még egy csinos palotácskával is, melynek egy vén bankár a gazdája.

Igy telt el vigan egy-két esztendő s a kis palota körül egymásután emelkedtek a szép új épületek. Kezdték építeni az Andrassy-utat. A háznak, mely hét évvel ezelőtt még egyszerű volt és fehér, ekkor már környezetében is csupa diszes palota épült a régi szemétdombokon. A telkeknek a karrierje ez, melyet úgy vélem, sokan irigyelnek. A vidéken új élet támadt s a járókelők gyönyörködve szemlélték a nagyszabásu építkezéseket.

Az idegen, ki még fehér vakolatos korából ösmérte volt a bankár palotáját, most egyszer ismét megállott vasrácsos kapuja

előtt és perczekig szólanul nézte az elegáns épületet. Majd újra csóválni kezdte a fejét.

Hogy kivedlett! — mondta magában. — Már emeletje is van!

Aztán megint elment, mialatt a szöke leányra gondolt, ki a fehér házikóban oly kedvesen hunyorgatott a nefelejts szemével s akiről azóta nem tudta, hova tűnhetett.

Alig egy év óta épült meg a palota körül az Andrassy-ut, megint érdekes dolog történt. Egy gazdag és tekintélyes vidéki grófnak annyira megteszett a palota és különösen a telek, melyen állott, hogy drága pénzen megvásárolta a bankártól s ő vette birtokába. A vasrácsos kapu fölé kilencz-gömbü arnyozott koronát tétetett s az egész lakot telecsóditette lakájokkal.

Ezek senkit sem eresztettek be a házba, mely ettől fogva arisztokratikus göggel nézett

le az utra, hol a többi polgári paloták állottak.

Az idegen pedig, a ki még fehér vakolatos korából ismerte, akkor egy izben újra arra talált menni.

A palota elé épp diszes magánfogat kanyarodott, két gyönyörű almásszürke lóval. A fogat megállt s az inas leugorván a bakról, gyorsan kicsapta a batár üvegajtáját, melyen egy szép nő és ura, az öreg gróf lépett ki a gyalogjáróra.

Az idegen ámultan pillantott a grófnéra: — Teremtöm, hisz ez lakott a fehér házikóban!

Aztán, mint a hogyan már tenni szokta, tovább ment... Ez türelmes olvasóm a szerencsés fehér ház történeté a nagy városban.

PÉNZT, VAGYONT

takarít meg, ha ruháit nálam szerzi be. Pontos és szolid kiszolgálás. Divatos szabás. Olcsó árak.

Ehrenthál Sándor
férfiszabó

Komárom, Kishid-utca.

Wekerle Sándor miniszter elnök: Kijelenti, hogy a kormány sem eddig nem telt, sem a jövőben nem fog tenni különbséget a felett, hogy melyik oldalról intéztek hozzá interpellációt. Hogy interpellációkra hamarosan nem kaphatnak válasz, ennek legfőbb oka az, hogy ők kis számuk daczára tízszer annyit interpellálnak, mint az összes többi képviselő együtt.

(Felkiáltások a nemzetiségieknél): Nem baj! Dolgozzunk!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Persze nem baj, de azért nem kaphatnak gyors választ és ne vonjanak ebből oly következtetést, hogy őket mellőzik. (Ugy van!) A képviselő ur alkotmányos biztosítékot követel a tekintetben, hogy a kormány tegye meg kötelességét. Ez fölösleges, mert a többség egyszerű szavazással megállapítja ezt. (Zajos helyeslés.) Lehetetlen valamennyi interpellációt 30 nap alatt elintézni. Legnagyobb részük vádakat emel, itt vizsgálatot kell indítani. Nem lehet megengedni, hogy köztisztviselők becsületét nyilvánosan meghurcolják.

Vlad Aurél: Igen eltussolni!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Tiltakozom az ilyen éretlen vádak ellen! Soha el nem tussoltam semmit, erre soha okom nem volt. De azt nem engedem meg, hogy becsületese emberek tisztességét a harmincz napi választás Prokrusteságyába szorítsák. (Zajos helyeslés és taps.)

A büntető perrendtartás módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényjavaslat másodszeri olvasásában is elfogadta a Ház.

Elnök: Következik az állami ellemi népiskolai tanítók illetményének szabályozásáról és az állami népiskolák helyi felügyelőségére szóló törvényjavaslat tárgyalása. (Halljuk! Halljuk!)

Bedőházy János előadó: Ismerteti a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Mihályi Tivadar: Olyan fontos a napirenden lévő kérdés, hogy most volna itt igazán annak ideje, hogy mind egyetértünk! A nemzetiségi képviselőknek az a tervük, hogy csak igen rövid ideig vesznek részt a vitában. Ez a szándékuk legfőképpen akkor változik meg, ha ellenkező eljárásra provokálják a nemzetiségieket. A rosszul informált király a magyaroknak a nemzetiségekkel szemben kezet adott. (Zaj.) Kifogásolja, hogy a javaslat tárgyalása előtt nem tartottak szaktanácskozást. Ezután hosszasan foglalkozik a kongruarendezés kérdésével. Indítványt nyújt be, hogy az állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot vegyék le a napirendről s a kormány terjesszen be új javaslatot, melyben az ingyenes népoktatást létesítse, egységesebben rendezze az állami tanítók fizetését.

A Ház ezután áttért az interpellációkra.

Bánffy interpellációját, az önálló bank ügyében nem mondotta el, mert **Wekerle** elment a Házból.

H i r e k.

Menjünk tovább egy lépéssel.

A pálinka mérések vasárnapi bezárása.
A vendéglősök akcióját ki kell bővíteni.

A komáromi vendéglősök és koreszmárosok a jövő hét folyamán Budapestre készültek, hogy **Wekerle** Sándor pénzügyminiszternél tisztelegjenek. Tisztelegjenek és panaszkodjanak.

Panaszuk van az italmérések mérték nélküli elszaporodása ellen. A komáromi pénzügyigazgatóság ugyanis 80-ban állapította meg a kiadható italmérési engedélyek számát és ma már 100-nál több helyen mérik, a magyar nép legnagyobb ellenségét, — az alkoholt. Mérik korlátolva és korlátlanul, engedélyvel és engedély nélkül.

A pénzügyminiszter, ellévén foglalva a jövő héten a kiegyezési tárgyalásokkal nem fogadhatja a komáromi küldöttséget s így az csak egy heti késedelemmel járulhat eleje.

Ezt az időt igen jól felhasználhatnák a panasztévéők, kiket **Szász** József országgyűlési képviselő fog a miniszter elé vezetni.

Felhasználhatnák arra hogy a város közgyűléséhez fordulnának és ott kérelmeznék, hogy Komárom városa is kövesse ama két Bihar megyei község példáját, a melyek kimondották, hogy vasárnap a pálinkás bódók zárva tartandók.

Ha a pálinkás üzletek, a nép demoralizációjának ezek a büntetői vasárnap nincsenek nyitva, ha a pálinkát vasárnap nem szabad mérni, akkor nem fogják magukat az emberek az italmérési engedély miatt törni.

Ha már arra határozta el magát az ipartársulat, hogy a sok italmérési engedély ellen sikra száll, akkor ezt a lépést is megteheti.

A városnak különben is van beleszólási joga az italmérések számának megállapításába.

Nem akarunk baglyot vinni Athénbe, nem akarunk az alkohol pusztító hatásáról, nem akarunk az alkoholizmus ijesztő és nemzeti veszedelemmé vált elterjedéséről rajtot adni.

Azt azonban elmondhatjuk, hogy a nemzet elcsenevészesedésért első sorban a hatóságokat terheli a felelőség, a kik elősegítik az állam önző, fiskális állásfoglalását és öljöbe tett kezekkel türik a nemzet megtizedelését.

Legfőjebb mosolyognak egy-egy alkoholleni kongresszus megtartása felett.

Mi is.

Tisza István főgondnok. A dunántúli ev. ref. egyházkerület legutóbbi rendkívüli közgyűlésén rendelte el a szavazást az üresedésben lévő főgondnoki méltóság betöltésére. A beérkezett szavazatok ma délután itt Komáromban bontotta fel a kiküldött bizottság, mely **Antal** Gábor elnöklete alatt **Czike** Lajos kir. tan., **esperes**, **Kiss** József **esperes**, **Németh** István és **Molnár** Béla egyházkerületi főjegyzők, **Konkoly** Thege **Imre**, **Sárközy** Aurél és **Kovács** Sebestyen **Endre** egyházmegyei gondnokokból állott. A kerület 289 egyháza mind leadta a szavazatát s ebből a 289 szavazatból 265 szavazat gróf **Tisza** Istvánra esett. Tiszán kívül szavazatot kaptak még: báró **Vesselényi** Miklós koronáőr 17 szavazatot. **Darányi** Ignác földmívelésügyi miniszter 1, **Thaly** Kálmán az ag történettudós 3, **Eötvös** Károly 1, **Sárközy** Aurél 1 és **Kenessey** Pongrácz 1 szavazatot kapott. Az eredmény kihirdetése a helybeli hívek közt nagy örömet keltett, mert a komáromi egyház egyhangulag adta le kettős szavazatát gróf **Tisza** Istvánra. Az új főgondnok beiktatása nagy ünnepek között Komáromban fog megtörténni.

Diszelnök. A tatali ipartestület legutóbbi közgyűlésén, a testület élére közlekedés közt, **Fáy** István járási főszolgabíró: diszelnökké választották meg. E megválasztásról szóló oklevelet, a legközelebbi napokban egy küldöttség fogja átadni a népszerű járási főszolgabíróknak.

A hivatalos czopf. A japánok már levágták czopfjaikat, de a mi hatóságaink akár polgáriak, akár katonaiak féltékenyen őrzik. Ebbe a maradiság jelképébe kapaszkodnak bele és mivel hosszabb, annál rövidebb a látásuk. Ismét a czopf egy áldozatának a szomorú történetét kell elmondanunk. **Jellinek** Károly élelmezési tiszt, ellenőri rangban, hosszú évek óta van jegybe szive választottjával, a kit nem vezethetett oltárhoz, mert szegény volt. A katonák felfogása szerint pedig kauczió nélkül nincs — szerelem. **Jellinek** sokszor fordult alázatos kérelemmel felettes hatóságaihoz, mindhiába, nem kapott nősülési engedélyt. Néhány héttel ezelőtt a szerencsétlen és sorsuldózott ember súlyosan megbetegedett. Hűdést kapott. A betegágyon már tudomásul sem vehette, hogy kegyelmi úton elengedték a kauczió letételét. Menyasszonya önfeláldozóan ápolta s össze akart kelni vőlegényével, hogy nevét viselhesse. — Ekkor előállott a polgári czopf, a mely nem hagyja magát megszegyeníteni katonáéktól. Megtagadta a házasságkötést, mert **Jellinek** eszméletlenül fekszik és félő, hogyha ki-gyógyul, utólag megtagadná beleegyezését a házassághoz. Éljenek a mindkét rendbeli tinések.

Ipari tanulmányut. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a külföldi ipari viszonyainak tanulmányozására ez évben is egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszeresített a kamara területére. A folyó évben kiadandó ezen 600 koronás ösztöndíj elnyerése iránt legkésőbb f. évi május hó 1-ig nyújtandók be a pályázati kérvények a kamaránál. A kérvényben kitüntetendők és igazolandók folyamodók lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismerete, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai s az általa esetleg elnyert kitüntetések. Részletesen megjelölendők ezenkívül az ösztöndíj elnyerése esetén a tanulmányut irányá s azon városok megnevezése, ahol folyamodó iparát tanulmányozni és tökéletesíteni kívánja. Ki kell terjeszkedni továbbá arra is, vajjon folyamodónak van-e kihatása arra, hogy egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben alkalmazást fog-e nyerhetni, avagy valamely külföldi szakiskolába fel fog-e véteteli. — Végül felemlítendő az is, hogy folyamodó eleget tett-e már katonai kötelezettségének. Annak az iparos ifjunak vagy esetleg iparosnak, ki ezen 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjat elnyeri. kötelezettséget kell vállalnia arra nézve, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába s a külföldön szerzett ismeretét itthon fogja értékesíteni. Azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíj elnyerésére nem számíthatnak. Kiskorukért atyjuknak vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettségek betartása tekintetében.

A kerületi betegsegélyző pénztár évi rendes közgyűlése. Most kézbesítik a pénztár tagjainak az elsőfoku iparhatóság nevében készült jelentést. Megtudjuk belőle, hogy mire a pénztár kigyógyult hosszantartó betegségéből és ismét a tagok vehetnek autonóm kezelésükbe, addig az új munkásbiztosítási törvény által életbeléptetendő centralizáció fogja elnyelni. A jelentést kiadó hatóság feltétlenül jót vár a centralizációtól, mert a pénztár erősödését annak tudja be, hogy 1906-ban a taglétszám állandóan 1200-al volt több, mint 1905-ben. Majd elválik.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vádalkot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponia ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Árú ötvenkint 4.— korona.

— **A Dunántúli Pénztézeti Tisztviselők Egyesülete** folyó évi márczius hó 24-én, délelőtt 9 órakor, Szombathelyen, a városház nagytermében közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Az egyesület céljait ismerteti **Dénes József** titkár, a Csurgói takarékpénztár főkönyvelője. Nyugdíj-ügy és szolgálati pragmatika. Előadja **Berényi Pál** dr. ügyvéd, a soproni korona-takarék-szövetkezet ügyvezető igazgatója. Nyári találkozások és viták rendezése iránti javaslat. Előadja **Kotlán Emil**, a Somogy megyei takarékpénztár főkönyvelője. Az egyesület tanácsának kiegészítése. Indítványok.

— **Komáromi Football Club.** A K. F. C. választmánya, tekintettel a kedvező idő beálltára és a football Club pályájának kitűnő állapotára, elhatározta, hogy a labdarugó tréningeket ma vasárnap délután fél 3 órakor megkezdi. A választmány a tréning napokat kedd, csütörtök és szombati napokban állapította meg. A működő tagok ez uton is felhívhatnak, hogy a tréningeken minél számosabban jelenjenek meg, annál is inkább, mert a pálya a lehető leghasználhatóbb állapotban van s így a tréningek megtartását mi sem gátolja. A mérkőzések tavaszi programja a következő: május 5. „Die Weissze Elf“ Komáromban. Május 19. „Sportfreinigung“ Komáromban. Junius 9. „Pozsonyi Torna Egylet“ Pozsonyban. Junius 29. „Ferenczvárosi Torna Club I.“ Komáromban.

— **Hazafias műkedvelői előadás.** A **Komáromi Iparos Ifjúság Önképző Egyesülete** f. hó 17-én, vasárnap este 8 órakor, az egyesület nádor utcai helyiségében, a márcziusi nagy napok emlékeztetőre, szavalattal, énekkel és alkalmi színjátékkal egybekötött, hazafias műkedvelői előadást rendez. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Talpra magyar! **Irta** Petőfi Sándor, szavalja **Farkas Péter** e. t. 2. Márczius 15. Alkalmi színjáték egy felvonásban. **Irta** Pásztor József. Szereplők: Öreg honvéd, Kovács Károly e. t. Sándor egyetemi halgató. **Telepy** József e. t. Ilonka. **Csorna** Mariska k. a. 3. Magyar dalok. **Bariton** szóló, **Éneklő** **Farkas Béla** e. t. **czimbalom** kísérettel. 4. Hőfúvás. **Vigjáték** egy felvonásban. **Irta** Szomaházi István. Szereplők: Illés **Ferenc** távirótitkár, **Kovács Károly** e. t. **Szalay** **Andor**. **Laky Ignác** e. t. **Entzenhal**, kereskedelmi utazó. **Krauz Vilmos** e. t. **Terka** kisasszony. **Szenássy Lidia** k. a. **Antal**, a táviróhivatal szolgálója. **Nasse Ede** e. t. **Az előadás** rendezésén, **Gruber Lőrincz** az egyesület titkára fáradozik, kinek vezetésével megtartott próbák, a hazafias néptörékvés legszebb sikerét helyezik kilátásba. Külön meghívókat az előadásra nem bocsájt ki az egyesület, de a helyi sajtó és falragaszok útján teszi közzé az ünnepélyt. Az előadásra beléődő díjak: Ülőhely 1 korona, állóhely 50 fillér. **Jegyek** előre válthatók **Spitzer Sándor nádor-utcai** könyves boltjában.

— **Tavaszi lószemle.** A tavaszi honvéd lószemle f. hó 12-én lesz a „Magyar Király“ szálloda előtt megtartva.

— **Ingyen és bérmentve** küld a „Millenium“ telep Nagyósz, Torontálmegye, minden érdeklődőnek műmellékletekkel díszített magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét a legjobb fajta és minőségű szőlőoltványok és lúgasoltványokról, melyeket ott a legolcsóbb árban szakszerűen kezelésben kaphatni.

— **Halálozás.** *Ifjú Csollány Ferenc,* mint részvétellel értesülünk, hosszas szenvedés után ma reggel meghalt. Halálát a Csollány, Erber és Zanka családok gyászolják. Temetése vasárnap délután lesz.

— **A legnagyobb takarmányrépa termések.** Elmultak azok az idők, a mikor a gazda már azzal is meg volt elégedve, ha csak nagymennyiségben termelt takarmányrépája. Ma már a legkisebb gazda is tudja, hogy nem abban áll a répa értéke, ha tele rakja a jószágának a beleit, hanem arra kell a fősúlyt helyezni, hogy mekkora tápértéke van a répának. Hogy nagy tápértékkel bíró répát nyerhessünk, szükséges, hogy a mag nem dugványokról, hanem legalább 6—8 kiló súlyu aranyrépáról termelt legyen, ezek pedig tápértékükre nézve a leggondosabb módon egyenként vegyileg megvizsgálva legyenek. Jelenleg nem létezik czégg Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésén kívül, mely ily nagy gondval természetesen répamagot hozna forgalomba. Ezen répamag e mellett még impregnálva is van, miáltal sokkal gyorsabban kel ki és a rovaroknak is ellentáll. Ajánlatos tehát, hogy csak Mauthner-féle impregnált csillagjegyű répamagot vessünk, a csekély árkülönbözet százszorosan megtérül a biztos és nagy termés révén.

— **Új ipartelep Komáromban.** *Princez* Dezső bécsi nyomdász a Duna folyami menték kér a várostól: ingyen telket, 12 évi adómentességet és építőanyagoknak a helyszínrre való ingyen szállítást. *Papir* és ércszékek előállításával foglalkozó műhelyt akar létesíteni 150 ezer korona befektetéssel, melyben naponta 100 munkást foglalkoztatna.

— **Papirpénzek bevonása.** Értesítjük a nagyközönséget, hogy a régi 5 forintos és 50 forintos bankjegyek bevonása még 1903-ban letelt. Ezt a határidőt azonban meghosszabbították. E meghosszabbítás folyó évi augusztus 31-én éri meg határidejét. Tehát, kinek még birtokában a nevezett bankjegyekből volna, igyekezzen azokat a komáromi adóhivatalnál beváltani.

— **Előmunkálati engedély.** *Hemzel* Anzelm ditterbachí gyáros (Csehország) azon kérelemmel járult a tóvárosi előjárósághoz, hogy neki a tóváros határában építendő lencsövögyár létesítéséhez az előmunkálati engedélyt rövid időn belül adja meg.

— **Fgy lépéssel előre.** Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell üdvözölnünk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmányt kiszorítson. Egy ilyen eseményről kell most hírt adnunk. A már külföldön is hírneves **Brázay Kálmán** czégg, amely az elején áll az uttörő magyar nagykereskedelemben, sikereinek számát megint gazdagította egygyel. Ez a siker a **Brázay-féle** *Kalogen* sósborszesz fogkrémhez fűződik, amely felülmulhatatlanul kitűnő szer a fogak épségben és szépségben tartására. Csin és praktikus dologban pedig páratlanul áll a fogkrémek tartalmazó tubus is. A **Brázay-féle** sósborszesznek már világhíre van, nyomdokaiba lép most a *Kalogen*, amely a magyar tudás diadala.

A Ferencz József rakparton lévő 52 számú ház (volt Tálos-féle helyiség) azonnal kiadó. Bővebbet **Brüll Manó** urnál.

— **Takarékosság** szempontjából semmi-féle háztartásban a **Maggi-féle leves** és étel-izesítő ne hiányozzék! Gyenge levesek, főzelékek, mártások ízének javítására nélkülözhetetlen. Az izesítőt ne főzzük az étellel, hanem a tálalásnál adjuk hozzá. Néhány eseepp elegendő!

— **Idült tüdőhurut** gyógykezelésnél a „**Sirolin-Roche**“ feltétlenül igénybe veendő, mivel a legtekintélyesebb egyetemi tanárok egybehangzó nyilatkozata szerint a köpetet legrovidebb idő alatt kevesbiti, esetleges lázt leszállítja és az étvágyat előmozdítja. „**Sirolin-Roche**“ ugyan egy creosot-preparatum, de nem az ilyenmü preparatumok rossz ízével. Teljesen méregtelen és nagy adagokban véve is tökéletesen felemészthető. Naponta 3—6 teakanál elegendő az eset súlyosságánhoz. „**Sirolin-Roche**“ kapható a gyógyszerárakban.

— **Ugorkatej** az általánosan legjobbnak elismert szer mindennemü arcztisztatlanságok eltávolítására, mint szepülő, májfolt, műtesser, pörbenések stb. 3—4 napi használat után az arcot fiatalítja és 3—4 nap alatt friss színt ad. Főelárusító hely: **Balassa Kornél** (Abbazia) drogériája, Budapest **Andrássy-ut** 47. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Közgazdaság.

A falakon belül vannak ellenségeink. Elűztek egy nagy vállalkozót. — Tudatlansággal nem lehet ipart teremteni.

Abból az alkalomból, hogy a minap *Copet* francia főkonzul a francia tőke megbízásából a szomszéd Győr várost — Magyarországon végzendő tanulmány útjába ejtette — városunkat pedig mellőzte, — vissza kell térnünk lapunk közgazdasági rovatának első cikkében hangoztatott ama felhívásunkra, hogy városunk ipari s kereskedelmi fejlesztése érdekében szervezzünk egy „közgazdasági bizottságot“, vissza kell pedig eme felhívásunkra térni, a következőkben ismertető okokból.

Nem csak nálunk, de iparilag sokkal fejlettebb államokban is ama város, mely ipartelepítésekre alkalmasnak akar bizonyulni, első sorban tisztában kell lennie a felől, hogy rendelkezik-e a szükséges előfeltételekkel azon iparvállalatnak befogadására, mely ipari vállalkozás éppen helyet keres.

Ezen előfeltételek legfontosabbika a munkaerő, illetőleg a disponiblis vagyis figyelembe veendő munkaerő mennyisége, kvalitása s ezen munkaerő existentionális igényei.

Mert például ott, ahol a mezőgazdasági munkás jobban díjazott munkát talál, vagy ahol, mint például nálunk, a székesfőváros közelsége folytán a munkakereső elégséges s jobban fizetett munkát talál, ott bizonyos ipar meghonosítása teljességgel lehetetlen, míg viszont egyes iparágak egyrészt elbírják a magasabb munkabéreket, másrészt pedig keresik is az intelligenssebb munkásságot, mely természetszerűen annál könnyebben adódik, minél kisebb távolságban található az az ország fővárosától.

Ha tehát az országban letelepülni

Spitzer Adolf és Társa BUTOR áruháza
 Rendkívüli nagy kedvezmények. Szolid készítmények.
 Mérsékelt árak. Kedvező fizetési feltételek.
 Komárom, Kossuth-tér és Jókai-utca sarok.

akaró ipari vállalkozók figyelmét városunk felé akarjuk terelni, első sorban saját magunknak kell tisztában lennünk a felől, hogy melyik iparnak felel meg városunk: egyrészt fekvésénél fogva legjobban, másrészt miféle iparhoz volna a mi városunk és a mi vidékünknek munkássága a legalkalmasabb; úgy hajlama, mint szokásai szerint s mely iparág volna képes munkásanyagunk kereseti igényeit kielégíteni.

Míndezok megállapítása beható tanulmányozást igényel s ezeknek alkalos tudása nélkül az esetleg kínálkozó vállalkozókat céltudatosan sem kalauzolni, sem irányítani nem tudjuk! Hogy pedig mily nagy mérvben van arra szükségünk, hogy első sorban saját magunk legyünk tisztában a felől, hogy mely iparág részére volnának nálunk az előbb ismertett előfeltételek megtalálhatók, azt legjobban illusztrálja a legutóbbi napok egyik eseménye.

Egy előkelő osztrák cég egy nagyobb telepének létesítésére éppen Komáromban szemelte ki; polgármesterünk által — az illető szavaiból tudjuk — a legodaadóbb támogatásban részesültek, tanulmány utjuk alkalmával s személyes vonatkozásban a legkellemebb impressióval távoztak.

Amde — s itt a bibi — egyéb tekintetben a legrosszabb információkat nyertek s bár ők letudják szállítani ezen információk értékét a kellő nívóra, mégis vállalatukat — Árvamegyében fogják létesíteni, mert úgy mond, ők nem akarnak elvieselni a nem állandó, szerte futó, nagy igényű munkás okozta kockázatot!

Mennyiben volt igazuk az illető — előtünk ismeretes — informatoroknak, mennyiben nem, az már nem tartozik ide; de azt városunk illetékes tényezői tudomásul vehetik már e helyütt s a tények igazolni fogják értesülésünket, hogy a szóban lévő vállalat nem városunkban fog létesülni — pedig a tervezőknek éppen városunk felett volna meg legjobban.

Ha már most még egy-két ízben megtörténik az, hogy városunk ugyanezen okból mellőztetni fog mint ez alkalommal, akkor mint „iparvállalatoknak alkalmas hely“ városunk lejárja magát s vajmi nehezen jutunk valha abba a helyzetbe, hogy ipari vállalkozók által felkeressünk.

Embereljük meg magunkat és lépünk a jelzett irányban a cselekvés terére!

Ne várjuk be tétlenül az egyes jelentkezőket, kiket a jelen stadiumban majdnem teljesen készületlenül tudunk csak fogadni, hanem legyünk tudatában annak, hogy ezeknek a vállalkozó uraknak nagyon éles a szemük s kitűnő érzékük van annak megítélésére, hogy a mi kalauzolásunk — bár tiszta szándéku és jó akaratu — de mégis csak diletantizmus s legyünk tudatában annak is, hogy ezekben az urakban annál nagyobb mérvben tudjuk az érdeklődést felkeltetni, minél jobban meggyőződnek ők arról, hogy a mi utmutatásunknak forrása — a tanulmányozás és a tudás!

Ha mi ez irányban céltudatosan fogunk eljárni s ha csak oly iparágak ide telepítésére fogunk törekedni, amely iparágak folytatására nálunk a kellő munkaerő megkapható s megtervezhető is, akkor az a különben dicséretes törekvés, hogy minél nagyobb érdeklődést keltsünk városunk iránt, nem marad meddő. — Ne pazaruljunk, időnket viszont a közreműködésre oly tanulmány utaknál s tájékozódásnál, mely nyár a kezdetben magában hordja a sikertelenség csiráját.

Csarnok.

Az orosz országgyűlésből.

A дума vezérei.

A дума választásai im béfejeződtek és legközelebb ismét összejöttek a nép új kép-

viselői, hogy egy új támadást intézzenek a reakció ellen. Ez alkalommal nagy feladat hárul az egyesült demokrata pártra, vagy mint az oroszok mondják „kadettokra“, nem érdektelen tehát ezen erélyes párt vezető embereit megismerni.

Egy névtelen orosz, aki alapos ismerője a mai orosz politikai viszonyoknak, Lipcsében „Álpróféták“ czímmel brosurát adott ki, mely adalékul szolgál az orosz pártviszonyok történetéhez. Művében nem minden irányzatosság nélkül jellemzi a „Kadettokat“, akik közül érdek-s néhány tipikus vezető alakot megismernünk.

A brosurá szerzője első helyen Milinkowot — a párt elismert vezérét jellemzi és megjegyzi róla, hogy mint ügyvéd sohse fejtett ki magánügyekben tevékenységet és nem tett sohse úgy mint pl. Muromzew, aki az ellenpárt ügyeinek vezetéséből nem csekély jövedelmet biztosított magának.

Milinkownak nem volt biztos jövedelme vagy tán független, nyugodt egzisztenciája, mikor a szabadságharcok csatasorába szegődött, egyedüli vagyona az egyetemen való alkalmazása volt — de ezt az egzisztenciáját is — nyíltan beismervén politikai meggyőződését — elvesztette. Még csak eszébe sem jutott soha, hogy a kormányval tárgyalásokat folytasson, kompromisszumokat készítsen elő, vagy multját, meggyőződését megtagadja. Látható tehát, hogy Milinkow — eltekintve politikai meggyőződésétől is — nem mindennapi alak.

Második helyen Petrunkowitschot említ a brosurá szerzője és többek közt ezet írja róla: Petrunkowitsch a legraffináltabb tagja a pártnak, aki az életet praktikus oldaláról fogja fel és mesés találékonysággal tudja elosztani a politikai veszélyeket. Egy rutinizott kormányos erős kezével vezeti hajóját a tornyosuló hullámok közepette.

A Semstwo párt szűk keretében évekig mint számottevő ellenzék küzdött, ami előkészítette arra, hogy az orosz parlament nagy arenájában büszkén állhasson az ellenzék élére. Annyira ismerté a politika szélességét, hogy egy-egy ballotage eredményét előre meg merte jósolni és ha esetleg nem vált be jövendölése, akkor sem jött zavarba, hanem körmönfont fogásokkal minden kétséget kizárva gyorsan kimagyarázta magát. A szervezés és agitálás munkáját mindig a párt ifjabb tagjaira bízta. Szónoki tehetsége nincs, de elsőrangú tehetség az ironizálás terén.

Petrunkowitsch után az első дума elnöke, az előkelő Muromzew említendő. Kitűnő ismerője a római jognak, de a legkisebb politikai fogással zavarba ejthető. Egy kifogástalan kütsejű ur, tartása szigorúan korrekt, lelke hideg és az arcán, mely egy szfinkszéhez hasonló, semilyen kedélyváltozás sem észlelhető. Jelentéktelen szónok aki néha beledob a levegőbe egy-egy afforizmat, hogy ezzel ideig-óráig a beszéd tárgyát képezhesse.

Nabokowot és Hessent, mint két oportunistát állítja elénk a brosurá. De míg Nabokow gazdagon nőst, addig Hessen kénytelen egyébb jövedelem híján — magasabb nivóju nevelőintézetben felolvasásokat tartani.

Nabokow dús gazdag és az apja valamikor miniszter volt, Hessen pedig jelentéktelen származás, akit kitűnő tolla is csak nagy

sokára emelhet egy kamaratag tekintélye fölé.

Ha Nabokow mint szónok lép fel, akkor mindenki tudja, hogy nem lehet vele paczkázni, mert egyszerűen fogja magát, és visszavonul birtokára vagy elutazik délre és faképnél hagyja az egész társaságot. A szegény Hessen szónoklataiban pedig mindenki anyagi érdekltség után kutat. Ha felizgul, ijesztoen tud hatni a hallgatóságra.

Roditschew a brosurá szerint a párt első tenőreje. Beszédét többnyire más írja és ő csak a temperamentumra fekteti a fősúlyt. Az a hibája, hogy az ember sohse tudja, hogy mitakar nem is csoda, mert többnyire ő maga sem tudja. Az ő megjelenése a szószekeken nem azt jelenti, hogy valami új eszme felvetéséről lesz szó, hanem tisztán hangulat-keltést akar előidézni, mihelyt aztán a kellő hangulat konstatalható, akkor átveszi a szót egy másik szónok, aki rövidesen előadja a tárgyalandó ügyet. Ha Roditschewel valaki ellenkezik, mindjárt elveszti az egyensúlyt. Ha pl. azt mondja: „Esküszöm, hogy a dumát nem fogják felosztani“, és valaki ellenkezik a véleményével, akkor Roditschew elordítja magát, „Esküszöm, hogy mindnyájan inkább meghalnak, semhogy a дума ellenségeink kezéré jusson“, és ekkor már öklével üti az asztalt és képzeletben a barrikádokon látja magát.

A két Dolgoruki hercegről, az egyik Péter a másik Pál, azt írja a névtelen orosz, hogy a párt két okból bizonyos tisztelettel viseltetik irántuk. Először, mert herczegek, másodsor mert sohse volt önnálló véleményük valamiről.

A tisztelet főleg mégis a hercegi titulusnak szól. Egy párt sem hódol annyira egy élő herczegnek mint a demokrata szellemű kadettok. Egy párttag hercegi titulusával az egész bizottság kérédik, A két herczeg már a felszabadítók szövetségének szervezésénél is résztvett, most pedig szülőföldjüknek nemessége bojkottálja őket. Ez azoban a két herczeget hidegen hagyja. A pártban különben egyiknek sincs jelentékeny befolyása. Nem is törekednek utána Minek is?

A többi előkelő párttaggal rövidesen végez a brosurá. A legutolsó дума titkárjáról Scharchowski-ről megjegyzi, hogy az egész élete egyhangú volna. ha nem lehetne agitálni, de ha a világfájdalom lehellete éri, rögtön kiesik a nyeregből.

Bebutow hercegről elég annyit megemlíteni, hogy ő szokta a pártot anyagi zavarraiból kiségeteni.

Kutlerrel, a volt miniszterrel már behatóbban foglalkozik. Ő a meggyilkolt Herzenstein elvtársa, a kinek a panasza a miniszteriumban is meghallgattatnak Kuttler különben évekig vol teljhatalma, hivatalnoka a miniszteriumnak.

Számos intézmény, mely neki köszönheti létezését ma az ő megsemmisítő kritikája alatt áll. Buzgó és megbízható munkássága segítette a bársonyszékbe.

Később aztán ejszámította magát és kénytelen volt távozni, fontosabb megbízásban sikertelenül járr el. különben még ma is miniszter volna és skeptikusan nézne le a kadettokra. Kuttler egyike a párt legerélyesebb tagjainak. Jelenleg egy mezőgazdasági bank visszaéléseinek leplezésével van elfoglalva. A többi „tanár“ többé-kevésbé egy hű-

pendül. Tisztán abban különböznek egymástól, hogy az egyik igazi profeszor, míg a másik, csak annak nevezi magát.

Külön említi a szerző Ledinszkyt, aki nagyon szellemes és raffinált kadett. Ő egy különálló ember a pártban és gondolatai tulajdonképpen a pártot. Legjobb szeretné ha külön pártja volna, ahol az ő elírt elvei szerint történne minden. Volt egy momentum, mikor Ledinszky csöpp híján a munkáspárt-hoz szegődött, ami elég pikáns izű dolog lett volna, ha meggondoljuk, hogy ő volt a katholicus papok és a gazdag vén kisasszonyok legkedveltebb ügyvédje.

A broszura végén még a most Ausztriában tartozkodó képviselőről, Pergamentről van szó. Ez a Pergament egy odesszai zsidó, aki legtehetségesebb szónoka volt az orosz-zsidó revolúciónak. Különben egy drága úr, aki csak előre biztosított 30—40 ezer rubel évi jövedelem fejében hajlandó tevékenységet ki fejteni.

Csalás a sürgönydróttal.

Hogy loptak el egy milliót kétszer?
Morse telegráf.]

Lapunk egy Amerikát megjárt barátja írja:

I.

A világ lapjait egy nagystilű csalás hire járja be. Egy előkelő banknak pénztárosa négyszázezer dollárt sikkasztott és eltűnt. Eltűnése előtt megírta igazgatójának, miért nyult a pénzhez.

Kitűnt, hogy a sikkasztó pénztárostól körmönfont, Amerikához méltó csalók szedték el a pénzt.

Ezt az esetet akarom elmondani első-sorban és utána egy másikat. Mindkettőben a sürgönygépet használták fel az élelmes jenkik munkájukra.

Walker pénztáros a börzén vesztett egy kisebb nekünk, európaiaknak, elég tekintélyes összeget.

Ekkor nyult először a bank pénzéhez. A jól szervezett banda, egy kétes hírű börzeügynökség révén tudomására jutott Walker szorult helyzetének.

Néhány nap mulva, hogy Walker vesztett, megjelent New-Yorkban egy elegáns ur, a ki a legelőkelőbb szállodában szállott meg és azt híresztelte, hogy földbirtok rendezési ügyei hozták a városba.

Csakhamar megismerkedett a mi pénztárosunkkal, a ki igen előkelő társadalmi szerepet játszott; intim barátok lettek. Az idegen gyakran mutogatta, hogy sok pénze van s el-el ejtett egy szót a pénztáros előtt, a felől, hogy milyen könnyű sok pénzt keresni. Walker kíváncsiságát a végletekig fokozta, mert börzevesztésegei rohamosan nőttek. — Végre kirukkolt az intimus adatokkal.

A szálló egy szeparéjában titoktartás ígéretével elmondotta, hogy van neki egy sürgönyhivatalnok rokona, a ki a lóverseny idő alatt a verseny eredményeiről őt néhány percczel mindig előbb értesíti, mielőtt a versenyirodáknak leadná. Elég ideje marad, hogy a tegközelebbi fogadási irodába automobilozzon, a hol az utolsó pillanatig elfogadják a tétet. Nemde egyszerű?

A pénztárosnak be kellett látnia, hogy ez „egyszerű és mégis nagyszerű!”

— Nem vinne egyszer magával, kérdé szívszorongva?

— Oh, nagyon szívesen, de az ön állásbeli férfi jó hírnevének árthat, ha gyakran látják a fogadó irodában megfordulni. Valaki meglátja és kész a botrány. Az ön helyén én egyszer-kétszer játszanék, de nagy tételekkel s tul lenne minden gondon. A dolog ugy is biztos.

A pénztáros nem habozott. Azonban mégis először kisebb tételekkel akart próbálkozni. Az idegen hűségese barátságáról akarva tanúságot tenni, elvitte magával a Westara-Union sürgönytársaság folyosójára. Minden irányból a berregő sürgönygépek zakatolása hallatszott és alig várokoztak néhány pillanatra egy sarokban, midőn egy fiatalember közeledett feléjük, kirek tintás ujjai és egyenruhája a távirda tisztet árulta el. (Walker nem vette észre, hogy a fiatalember a toilette szobából lépett a folyosóra) Gyorsan néhány szót váltottak az utcán készen álló automobilba szállottak s alig pár pillanat mulva egy nagy fogadási irodában állottak. Belépésükkor éppen egy ur tett 70 ezer dollárt arra a lóra, melyet a távirász Walker barátjának, mint győztest, jelölt meg.

A fogadó iroda pénztárosa a leghidegebb vérrel dobta a többi bankóhalmazhoz a 70 ezer dollárt úgy, hogy Walker majdnem szégyelte a maga rongyos 1500 dollárját átadni, hogy „King Davidra fogadja.

A következő pillanatban kopogott a pénztáros jobbkeze mellett a sürgönygép s Walkernek kifizették a 10,000 dollárt.

— Nyert a lóva, jegyezte meg a jóbarát.

A pénztáros másnap már százezer dollárt vett magához. A jelenetek ismétlődtek. Jött a távirász, nagysietve megnevezett egy lovat, rohantak a fogadási irodába s Walker már agódott, hogy lakésik a fogadásról, mert előtte még hárman fogadtak 50 és 100 ezer dolláros tételekkel. Szerencséje volt. Elfogadták a pénzt. Majd megörült az izgalomtól. A sürgönygép berreg. A pénztáros nem fizet, mert egészen más ló nyert, mint amelyre Walker fogadott.

— Rögtön keressük fel a távirászt, kiáltotta magánkívül a jóbarát. Ráakadtak a sürgönyhivatal folyosóján. — Szitkozódott és átkozódott. Össze-vissza lármáztak, míg végre Walker is belátta, hogy itt tévedés van.

— Holnap jóva teszem, feljegyzem a nyertes lovat egy szilet papírra.

Walker kétségbeesve, 400 ezer dollár értékű elsőrendű értékpapírt vett ki a bank trezáriájából s 250 ezer dollárért elzálogosította. Azt suttogják, hogy egy kiváló politikus mutatta be az előlegező banknál Walkert, mint ismerősét. Amerikában a csalók és politikusok összejárásának.

A távirász ismét mondott egy nevet, átadott egy szilet papírost, melyre a név rá volt írva. Walker megjelent az irodában. Leadta a negyedmillió dollárt.

Mihelyt a pénz a pénztáros fiókjában volt, egyszerre kiürült az egész helyiség. — Walker körülnézett és nem látta ott „barátját” sem. A sürgönygép nem berregett. — Most vette észre, hogy a fogadási irodát direct az ő becsapására rendezték be. A sürgöny vezeték a mellék szobában végződtek s az asztalon heverő bankók nem voltak mások — mint értéktelen papiros néhány jó bankjeggyel letakarva.

Walker egy szállodába ment, megírta igazgatójának, hogy járt a csaló bandával — és eltűnt. A csalók is.

II.

Van Newyorkban egy világhírű bank cég Ladenburg, Thalman és Comp. A cég papirjai a világ piaczon I-el vannak jelölve a mi azt jelenti, hogy azokat bármelyik bank eskomtálja. Rengeteg tisztviselőt foglalkoztat. Vasutakat finanszíroz, trösztöket tart fenn, a milliárdosok üzleteit bonyolítja le.

Ezek után elképzelhető, hogy a modern bankvezetés minden eszközével el van látva. A bankba érkezik naponta ezer és ezer csekk a melyek valóságát, a bank saját vegyészeti, rajzoló és írásszakértől vizsgálják meg Van neki saját telefon és telegráf állomása.

Egy napon beállit a főpénztárhoz egy bizalmat keltő úr és bemutat egy csikágói bank által a czégre irt csekket, melyért 67 ezer dollárt akart felvenni. A csikágói csekk kiállító bank üzletfele volt a newjorkinak.

A csekket annak rendje és módja szerint megvizsgálják és rendben találják. Hogy minden kétség kilegyen zárva azt az eljárást honosította meg a czég, hogy ismeretlen egének által bemutatott csekknek kiállító helyére a czég külön kérdést intéz. Ha a kiállító elismeri a papiros eredeti voltát akkor a bank kifizeti.

Embertünknek a főpénztáros ezt a legudvariasabb szavakkal magyarázza meg s értesíti őt, hogy délután 4 órakor jelenjen meg újra addigra itt lehet a csikágói sürgönyválasz.

Az idegen elismervényt kap csekkjéről és távozik a rácsból.

A bank sürgönyöz Csikágóba. Onnan megnyugtató feleletet kap és délután négy óra 2 perczkor a bizalmat keltő úr 67 darab ropogós ezerdollárossal a zsebében távozik. A 67 ezer dollárral megterhelik a csikágói bank folyó számláját s másnap levélben is értesítik, hogy sürgönyi meghagyására kifizették X. Y. névre kiállított 1278095 számú csekket.

A csikágói bank megkapja a levelet elámul és jót nevet az egész személyzet. Nevet pedig azért mert rögtön látja, hogy a világhírű czéget, a mely csalhatlannak tartotta magát egy ügyes csaló felültette.

A csekk hamis volt, a bank azt soha ki nem állította sőt a Newjorki bank sürgönyét meg sem kapta, annál kevésbe utasította sürgönyileg a csekk kifizetésére.

Ezt egy igazán udvarias sürgönyben tudtára is adja a becsapott konkurensnek.

A bank hallgat mint dinynye a fűben. Resteli szörnyen a dolgot. Mit szóllana hozzá az üzlet világ. Oda volna a féltve őrzött renommée. Nem fut a rendőrségre hanem a lehiresebb magán detektív vállalatot bizza meg a csalás részleteinek felderítésével.

A kutatás eltart 3—4 hónapig. Végre egy szép napon Scherlok-Holmes méltatlan kollégája beállit Thalman úrhoz s előadva fáradozásainak hosszú történetét a következőkről értesíti:

A csikágói bank nem kaphatta meg a bank sürgönyét, mert New-Yorktól mintegy 3 és fél kilométernyi távolságra egyfatetején egy Morse redszerű sürgönyfelvevő állomást találtak, a mely a bank vezetékebe volt bekapcsolva.

A csekkbemutató társa itt fogta fel a bank sürgönyét, leadta a harmadik büntársnak Csikágóba ugyancsak a bank vezetéken. A felelet ugyan ilyen utat tett meg.

Thalman úr megértette a dolgot de most még inkább hallgatott.

Felelős szerkesztő: Teller Kálmán.

Nyomatta a kiadótulajdonos: Pannónia könyvnyomd.

HIRDETÉSEK.

Kérje ingyen

a bórmentes magyar nyelvű, gazdagon illusztrált főárjegyet, 800-nál több rajzzal, mindennemű nikkel-, ezüst- és aranyórát, valamint mindennemű szőlő- és arany- és ezüst-árak, hangszereket, acél- és bór-árak stb. régi eredetű gyári árukat. Nikkel remontoir óra ... K 3.- System Roskopf patent óra ... K 4.- Svájci eredetű system Roskopf patent K 5.- Bejegyzett „Sas Roskopf” nikkel rem. K 7.- Ezüst remontoir óra „Gloria” művel K 7.50 Ezüst remontoir óra dupla fűddel ... K 11.50 Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra ... K 8.- Schwarzwald óra K 9.50. Kalkukóra K 8.5 Minden órát 8 évi irásbeli jótállás. — Minden kockázat! Beszerelés meggondolva vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
116 4r a gyár és szétválasztási Áruház
Brúx 1247 szám. (Csehország.)

Nyomdász tanonc

felvétetik

„Pannónia” könyvnyomdában.

Hirdetések felvétetnek kiadóban.

A NAP

A magyar ujságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **BRAUN SÁNDOR**.
Politikai főmunkatársai: **Abrányi Emil**,
Lengyel Zoltán és **Ugron Gabor**.

A NAP a 48-as eszmény leg-hivebb katonája és a 67-es politika kérlelhetlen üldözője.

A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre.

A NAP nemcsak a legkitűnőbb lap de a legolcsóbb is.

Egy szám ára 2 kr.

Előfizetés: negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér.

Mutatványszámokat készséggel küld, A NAP kiadóhivatala VIII. kerület Rökk Szilárd-utca 9. sz.

Makulatur papir

kilónkint

7 kr.-ért kapható a „Pannonia“ kőng-és papir-kereskedésben, Baross-u. 6.

KALOGÉN

BRÁZAY SŐSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nics jobb a

Réthy-féle pemetefü czukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Magyar és francia cognac.

Olcsó bevásárlási forrás!

ZANKA EDE

Komárom, Kossuth- (Rosália tér).

Suchardt csokoládé és csukorkák.	1 kg. jó tisztaiú nyers kávé	kor.	2.20
	1 „ finomabb nyers kávé	„	2.40
	1 „ finom ceylon kávé	„	3.—
	1 „ Cuba kávé	„	3.80
	1 „ Arany Jáva kávé	„	3.80
	1 „ Mocca kávé	„	3.89
	1 „ pörkölt kávé	„	3.—
	1 „ süveg cukor) napi árak		
	1 „ koczka cukor) mellett		
	1 „ finom Suchong tea	kor	6.—
	10 dgr. „ Császár keverék	„	14.—
	1 kg. „	„	1.60
	10 dgr. „	„	2.—
	1 palack literes finom Cuba rum	„	3.—
	1 „ Jamaikai rum	„	3.—

Mindenemü Mautner-féle gazdasági, kerti és virágmagvak.

Esenkivül mindenféle fűszer áruk legjobb minőségben és jutányos áron kapható.

Vértés és Brázay-féle sősborszesz.

Lakatos műhely átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Komáromban, **Báró Eötvös József-utca 59. szám alatt Viték Ferencz** urnak 40 év óta fenálló jó hírnevnek örvendő

lakatos műhelyét

átvettem s azt nevem alatt tovább vezetem. Műhelyemet új gépekkel szereltem fel. Nagy városok leghíresebb lakatos műhelyeiben több éveken át szerzett tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetbe vagyok, hogy a lakatos szakmába vágó bármely munkát elvállalhatom s azt a legdiszesebb kivitelben a legjutányosabb áron készíthetem el.

Elvállalok minden e szakmába vágó vasmunkát u. m. kovácsolt vaskapukat, ajtókat, ablakokat, lépcső és folyosó rácsokat, kert és sirkerítéseket, vaslépcső és portálokat. Épület és butor vasalásokat, szabadon álló, falba rakott és a mindenhol kitűnőnek elismert asztal alakú takaréktűzhelyeket, melyek óriási tüzelőanyag megtakarításukról híresek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Továbbá elvállalok mindennemü javítást és átalakítást a legjutányosabb áron.

Kegyes pártfogást kér,

Viték Ferencz utóda

Csirkovics Jenő

épület és műlakatos

Komárom, Br. Eötvös-József-u. 58.

Előleges jelentés.

Horváth igazgató a Colosseum circus tulajdonsa értesíti a közönséget, hogy

márczius 31-én

a Ferencz József rakparton circusát megnyitja.

a circus személyzete

65 elsőrangú művész és művésznökből áll

és saját zenekarral rendelkezik. A karmester Málér Ferencz.

Tisztelettel
Horváth R.
igazgató.

Ügynököket

keres a legmagasabb jutalékra, 28 éve fennálló versenyképes ablakredőnygyár. **C Klement Brunau** i. B. az ő 6 izben kitüntetett gyártmánya u. m.: jalonk, védőfalak, rollok s vendéglősök részére való más újdonságok képviselőre.

nélkül ne együnk levest!

A Statsbahnhof, Südbahnhof, a cs. és k. Arsenal az ideális Mária József park közelében. Remek : park, tó, sziget, hid, barlang s vízeséssel. : : Tiszt szállítások. 200 kényelmes szoba 2 koronától feljebb. Különlegessége: nagyobb beszállásolás akár butorozott avagy butoro- zatlan szobákba is.

A propos!

Szenved ön hajhullásban? avagy korpás-e a feje? Ha igen úgy tegyen azonnal kísérletet a világhírű **Steckenpferd-féle**

Bay-Rum-mal tulajdonos **Bergmann & Co.** Drezden és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns eredeti Schampoving Bay-Rumja (2 törpével). Ön hamarosan meg fog győződni ami rendkívüli hatásról a mellyel ezen első rendű hajviz bir. Kapható 2 K. s üvegekben. Kovách Arisztid örökösei gyógyszerházában Komárom.

Köhögés!

Ki erre nem ügyel önön maga ellen vét.

Kaiser-féle

Mell-Karamellák

a 3 fenyővel

Orvosilag kipróbálva és köhögés, rekedtség, katarus, elnyálgatás és - légsőcetarus ellen. : - 4512 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúsítja a biztos hatást. Csomagja : 20 és 40 fillér.

Kapható

Schmidthauer Lajos gyógyszerházában, Komárom.

Ne olvassa!

hanem azonnal tegyen kísérletet a közismert **Steckenpferd-féle Liliomtejszappannal Bergmann & Co.** Drezda és Tetschen a/E. azelőtt Bergmanns Liliomtejszappan (2 törpével) mely megóvja arcát hófehér szeptómentesnek s gyengéd finom színtűnek.

Kapható 80 fillérért, Kovách Arisztid örökösei gyógyszerházában Komárom.

Varró gépek

Singer
Kaysner
Gritzner
Central bobbin
Adria karikahajós

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál

Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Kossuth Ferencz levele:

Tek. Balázsovich Sándor
gyógyszerész urnak

S.-Szt-György.

Csuzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzölősejő hatásának mu-tatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavi

INDASZESZ

gyógyfű sósorszesz, legjobb szerek bizonyult a test és izmok edzésére. Ölt és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagelhez (gyuro-kenő kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszaggas és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavi „INDASZESZ“ össze nem tevesztendő közönséges sósorszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszíronatok, holott az „INDASZESZ“ székelyhavi gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyszer. Egy üveg székelyhavi „INDASZESZ“ fölér 10 üveg közönséges sósorszeszhez.

A törvényesen védett székelyhavi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden gyógyszerárban, valamint Komáromban Rehberger testvérek, Weisz József, Heimler József, Wallenstein Ignác, Berger F. Vilmos, Gulyás Zsigmond, Rizdorfer Károly üzleteknél.

Sirkő üzlet áthelyezés.

A Kalapka téren évek óta fennálló sirkő üzletemet és kőfaragó műkelyemet f. évi május hó 1-én

Kossuth Lajos térre

Grünfeld féle házba helyezem át. Tudatom a t. közönséget hogy az áthelyezés napjáig az üzletemben levő összes sirkőveket gyári áron alul árusítom el.

Tisztelettel
Polhamer Ferencz
kőfaragó mester.

Kiadó üzlethelyiség.

A Br. Eötvös utca 46. számú házban levő fűszerüzlet berendezésével együtt kiadó.

Nagyobb mennyiségű jó homok eladó. Tolnai utca 14 sz.

Üzletáthelyezés.

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló s versenyképes vegyi tisztító műhelyemet, Szegfü-utca 12 sz. saját házamba helyeztem át, s azt a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelően berendezve és ugy mindezidáig ezentul is iparkodni fogok a n. é. közönség teljes meglegedését megszerezni. Elvem szép munka és jó kiszolgálás.

Kifakult vagy megunt színű ruhákat ujonnan át festésre elvialok. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

Farkas Gyula.

Vegytisztító intézete Komárom Nádor-utca
Fiók üzlet: Tata Fürdő-utca 130. szám

Alulírott felhívom a nagy-
rabecsült építő közönség b.
figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szappanfűrdők, uszodák, török-, kő- és márványfűrdők; hólég-, szénasavas- és villamosvíz-fűrdők. Ivók, és belégzési kura. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve. Az igazgatóság.

Öt lóerős használt motor kérekpár esetleg oldal kocsival igen jutányos áron eladó Deutsch Adolfnál.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. ST. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő

Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod!

Természetes hydrokarbonátos ásványvíz forrás, mely szénssavval telített. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kútállattól Budán

Eladó szőlő.

A baji hegyen levő összes szőlőimmet szabadkézből eladom.

Bővebbet a lakásomon.

Bieber Antal.

Komárom, Magyar u. 6 szám.

Ajándék

tárgyak, husvétra, remek

fülbevalók, kaphatók nálam

darabb saját készítményem.

órák, lánczok, nyakékek,

a legolcsóbb árban. Minden

KIRÁLY JÓZSEF ékszerész.

STEINER HERMANN

Komárom,

Nádor-utca Pick-féle ház

„Ótthon“ kávéházzal szemben.

S AJÁT

készítményű férfi, női és gyermek órák

és nagy

RAKTÁRA

Javítások elfogadottnak.